

СИСТЕМНІСТЬ

ЗАГАЛЬНІ ТЕОРЕТИЧНІ УЯВЛЕННЯ

ПЛАН

1. Система: сутність, ознаки
2. Структура систем
3. Типологія систем
4. Суспільні системи
5. Системний підхід: виникнення, аспекти
6. Системний аналіз: принципи, етапи
7. Концепція соціальної системи Т. Парсонса
8. Роль системного аналізу в становленні теорії політичних систем

СИСТЕМА: СУТНІСТЬ, ОЗНАКИ

СИСТЕМА — від грец. *συστήμα* - організм, союз, ціле, складене з частин

теорія

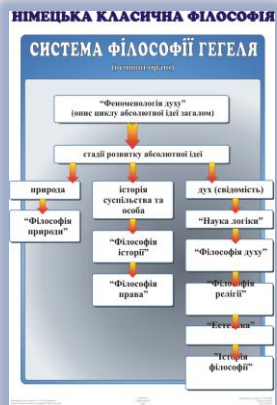
класифікація

метод практичної
діяльності

спосіб розумової
діяльності

сукупність об'єктів
природи

суспільне явище

$$\begin{cases} 3x + 2y + z = 2 \\ x - y + 2z = -1 \\ 3x + 2y + 2z = 3 \end{cases}$$

Олександр Богданов
(1873-1928)

Людвіг фон Берталанфі
(1901-1972)

Норберт Вінер
(1894-1964)

СИСТЕМА - сукупність елементів, що перебувають у відносинах і зв'язках один з одним, яка утворює певну цілісність, єдність

ОСНОВНІ ПОНЯТТЯ СИСТЕМОЛОГІЇ

надсистема

система

підсистема

елемент

взаємозв'язок

навколишнє
середовище

компоненти

Властивості й поведінка системи відрізняються від властивостей і поведінки складових її елементів

ОЗНАКИ СТРУКТУРНИХ ЕЛЕМЕНТІВ СИСТЕМИ

1

- **прямий, безпосередній зв'язок елементів системи зі структурою**

2

- **однопорядковість, однорідність і субстанційна сумісність**

3

- **вияв елементів як мінімальних (за своєю будовою і змістом) компонентів системи стосовно обраного способу поділу**

4

- **зв'язок кожного структурного елемента з іншими елементами системи**

ОСНОВНІ ОЗНАКИ СИСТЕМИ

1

- сталі зв'язки між елементами

2

- емерджентність

3

- синергічність

4

- мультиплікативність

5

- цілісність

6

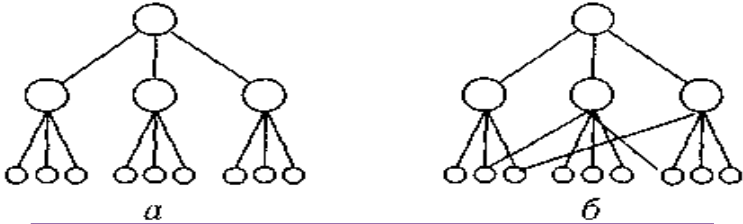
- змінність

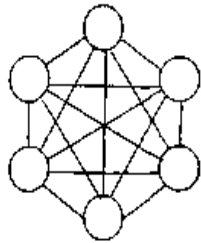
ознаки є
універсальними
і
характеризують
усі види систем

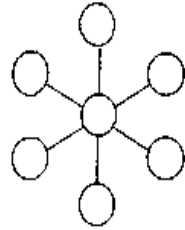
СТРУКТУРА СИСТЕМ

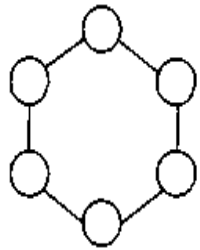
Ієрархічні структури

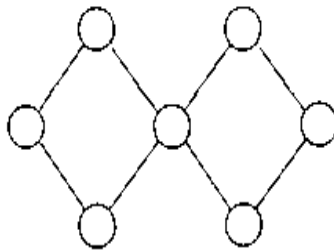
Мультизв'язкова

Зіркова

Кільцева

Сотова

від лат. *structura*

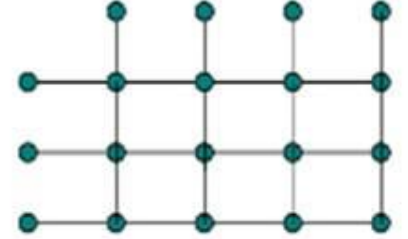
- ✓ устрій, порядок, зв'язки
- ✓ сукупність зв'язків і відносин між частинами цілого

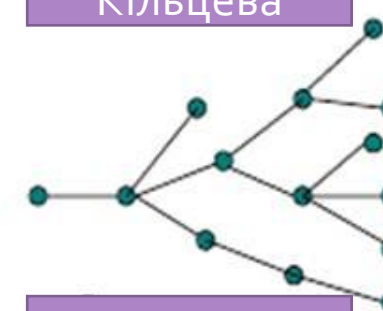
Лінійна

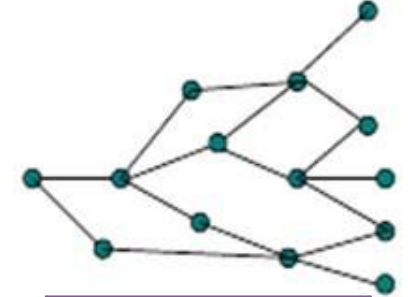
Кільцева

Матрична

Деревовидна

Мережева

ТИПОЛОГІЯ СИСТЕМ

природні

технічні

суспільні

СУСПІЛЬНІ СИСТЕМИ

1

- цілеспрямованість

2

- наявність функцій

3

- прагнення до самозбереження

4

- інформаційність

5

- відкритість

6

- здатність до самоуправління

- ✓ створюються людьми
- ✓ служать сферою діяльності людей
- ✓ служать об'єктом впливу людей

СИСТЕМНИЙ ПІДХІД: виникнення, аспекти

СИСТЕМНИЙ ПІДХІД — напрям методології досліджень, який полягає в дослідженні об'єкта як цілісної множини елементів в сукупності відношень і зв'язків між ними; розгляд об'єкта як системи

Основні
припущення
системного
підходу

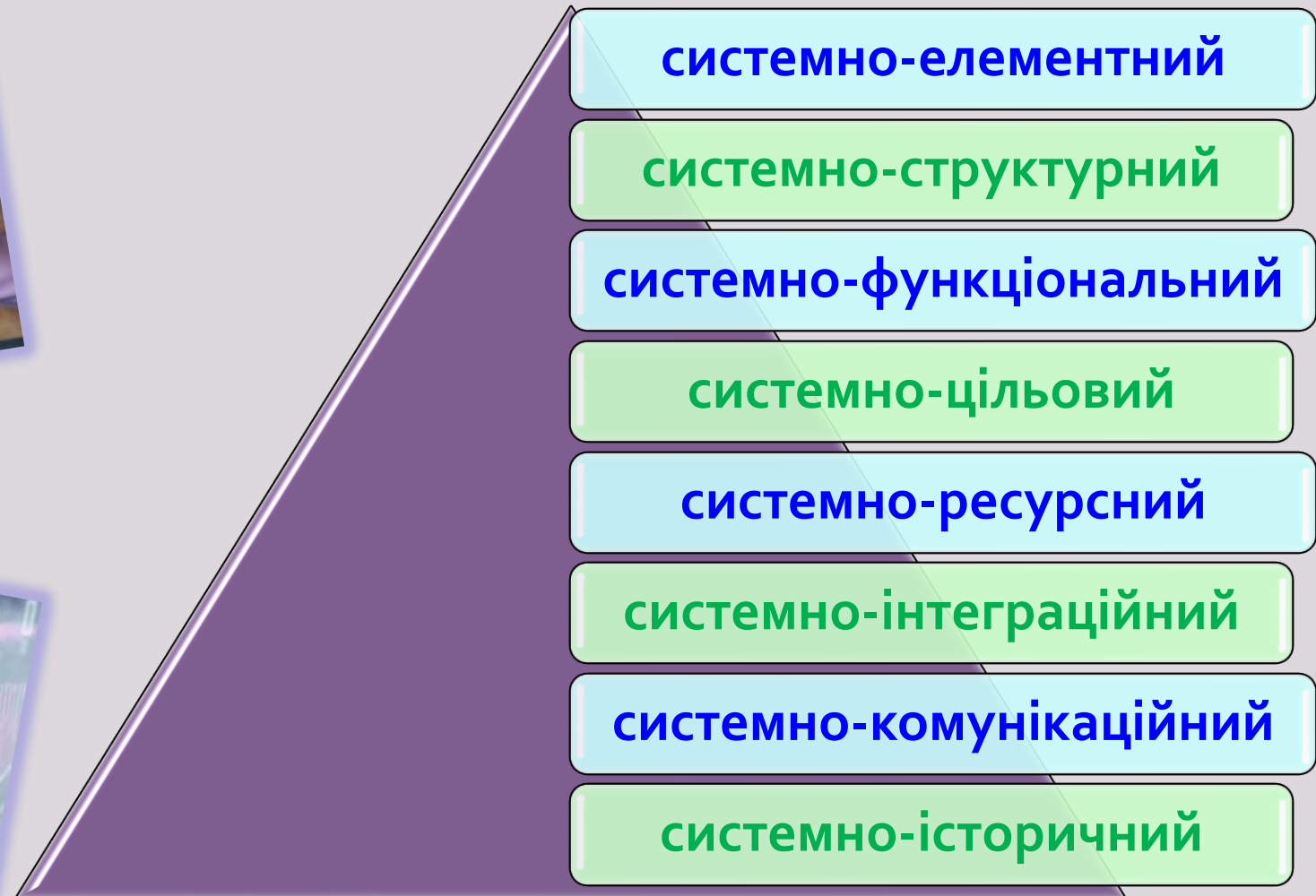
У світі існують системи

Системний опис істинний

Системи взаємодіють одна з одною

Отже, світ — це також система

АСПЕКТИ СИСТЕМНОГО ПІДХОДУ

СИСТЕМНИЙ АНАЛІЗ: ПРИНЦИПИ, ЕТАПИ

СИСТЕМНИЙ АНАЛІЗ — науковий метод пізнання, що являє собою послідовність дій з установлення структурних зв'язків між елементами досліджуваної системи

Головні
принципи
системного
аналізу

1

- цілісність

2

- системність

3

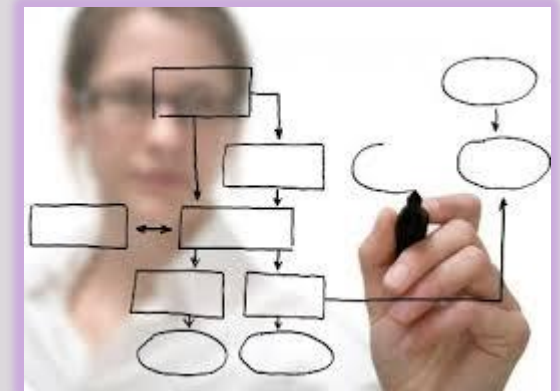
- структуризація

4

- ієрархічність побудови

5

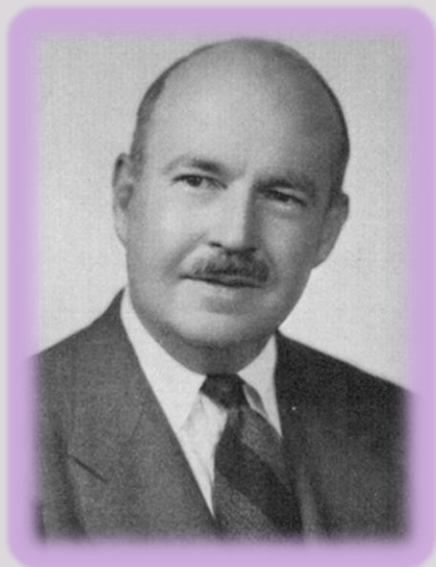
- заборона відриву від навколишнього середовища

ОСНОВНІ ЕТАПИ СИСТЕМНОГО АНАЛІЗУ

КОНЦЕПЦІЯ СОЦІАЛЬНОЇ СИСТЕМИ Т. ПАРСОНСА

(1902-1979)

Функції
соціальної
системи

1

• Праця «СОЦІАЛЬНА СИСТЕМА» (1951)

2

• СУСПІЛЬСТВО - це система, що складається з окремих елементів

3

• Кожен з елементів виступає як окрема система.

адаптація

ціледосягнення

інтеграція

підтримання системи

ДЯКУЮ ЗА УВАГУ!